

Former för att tillsammans med patienter och närstående utveckla hälso- och sjukvården på Södra Älvsborgs Sjukhus

Syfte och mål

Syftet med patientdelaktighet är att lyfta fram patientperspektivet i underlag, diskussion och beslut.

Målet är att SÄS systematiskt arbetar med patientdelaktighet i den egna vården, i sjukhusets styrråd, inom respektive verksamhetsområde och på sjukhusledningsnivå.

Patientdelaktighet i den egna vården

Ett personcentrerat arbetssätt ska genomsyra hela organisationen såväl i möten som i utformning av verksamheten. Med ett personcentrerat arbetssätt på SÄS menas ett förhållningssätt som innebär att lyssna till patienters och närståendes berättelser och erfarenhet för att ta vara på deras kunskaper och förmågor, att sträva efter en jämbördig relation för att tillsammans skapa värde och att främja hälsa genom att öka tilltron till den egna förmågan

Patientdelaktighet i sjukhusets styrråd

Styrrådets uppdrag är att driva den operativa verksamhet och utveckla goda processer i hälso- och sjukvården. Patientperspektivet är i det sammanhang centralt och patientperspektivet behöver lyftas in och beaktas i styrrådets arbete med vårdens utformning.

Patientdelaktighet i sjukhusets processer

SÄS utveckling av vårdflöden genomförs genom kvalitetsdriven och kunskapsstyrd verksamhetsutveckling. Arbetssättet är centrerat kring processer och personcentrerade sammanhållande vårdförlopp (PSV). Tillsammans arbetar vi för att bidra till resultat som skapar mesta möjliga värde för våra patienter. Patientperspektivet är i det sammanhang centralt och patientrepresentanter behöver vara en del av processerna.

Patientdelaktighet i verksamhetsområden

Patientrepresentanter adjungeras till ledningsgruppen för verksamhetsområdet. En möjlighet är att de representanter som sitter i SÄS patientråd adjungeras till respektive verksamhetsområde för att delta i ledningsgruppens arbete.

Patientdelaktighet i sjukhusledningen

Patient- och/eller närståenderepresentanter adjungeras till sjukhusledning och deltar vid sjukhusledningens strategiska möten.

Patientråd

Ett patientråd bestående av patienter och närstående med erfarenhet från vården på SÄS finns för att vara rådgivande till sjukhusdirektören på sjukhusnivå.

Levande bibliotek

SÄS har ett ”levande bibliotek” där patienters och närståendes erfarenheter från vården kan användas för verksamhetsutveckling. En fast patientrepresentation på styrråds- respektive

verksamhetsområdesnivå kan kompletteras genom att använda patienter och närstående ifrån levande bibliotek med specifik erfarenhet från de processer eller verksamheter som berörs.

Struktur för patientrepresentation

För att säkerställa kontinuitet och nytänkande tillsammans med en trygg miljö ska patientrepresentation i sjukhusledning, verksamhetsområden, processer och styrråd utgöras av 2 personer som växelvis utses och har sitt uppdrag i 2 år.

Ansvar för rekrytering av patientrepresentanter till verksamhetsområde och sjukhusledning ligger på verksamhetschef respektive sjukhusdirektör. För rekrytering av patientrepresentanter till processer ansvarar processledare. Ansvaret för att patientperspektivet lyfts in i styrrådets arbete vilar på ordföranden. Ansvar för att rekrytera patientrepresentanter till levande bibliotek och patientråd ligger på utvecklingschefen.

Arvode för patientrepresentation belastar sjukhusledningens konto.

Framgångsfaktorer för patientdelaktighet¹

Det finns några framgångsfaktorer för patientdelaktighet som är värdefulla att ta fasta på. För en mer detaljerad sammanställning hänvisas till bilaga ”patientens röst om patientråd”.

Styrning och ledning prioriterar patientdelaktighet

Det är viktigt att ledningen går in med engagemang och att det finns ett uttalat stöd från ledningen för patientdelaktighet.

Patientdelaktighet behöver vara resurssatt med tydlig ansvarsfördelning

Patientrepresentanter bidrar med sin kunskap och tid och ska arvoderas för sin insats. Det ska också finnas en tydlig ansvarsfördelning och struktur för patientdelaktighet.

Västra Götalandsregionen har en riktlinje för arvodering vid patientmedverkan.

Mjuka värden behöver få ta plats

Att skapa en trevlig psykisk och fysisk miljö, att använda ett begripligt språk och att understödja möten med patientrepresentanter på ett bra sätt.

Exempel kan vara att uppmuntra till diskussion, säkerställa att alla som vill får komma till tals och att mötena också rymmer annat än rena sakfrågor.

Patientperspektivet ska vara en integrerad del i verksamheten och patientrepresentanter utgör en viktig resurs.

Det är viktigt att aktivt jobba för en kulturförändring inom vården. Varje anställd behöver förstå att vården är till för patienter och att kunskap kan förvärvas på många fler sätt än genom teoretisk utbildning. Här utgör patienternas egna erfarenheter en kunskapskälla som behöver tas till vara i organisationerna. Patientrepresentanter ser också att integrering av patientperspektivet är en central del för att de ska ges goda förutsättningar att kunna bidra till förbättring och förändring.

¹ Titel: Patientens röst om patientråd, Ett verktyg för ökad patientdelaktighet

Författare: Emilia Eldh, Eva-Karin Anderman och Linn Flodén, Ramboll samt Sara Riggare och Peter Carstedt, båda spetspatienter och ledamöter i samverkansprogrammet för Hälsa och life science.

Uppföljning och återkoppling är viktigt för att synliggöra patientrådets bidrag

Det upplevs respektlöst att ta patientrepresentanternas tid i besittande och begära att de ska bidra till verksamheten utan att också återkoppla vad som faktiskt sker.

Det är samtidigt inte självklart att agera på alla förslag som patientrepresentanter lyfter. Däremot är återkoppling centralt för att främja god kommunikation, transparens och synliggörande av patientrepresentanternas bidrag.

För ytterligare information om patientdelaktighet:

[När brukare och patienter blir medskapare | SKR](#)

[Patientens röst om patientråd \(vinnova.se\)](#)

[Patienter som medskapare - Vårdgivarwebben Västra Götalandsregionen \(vgregion.se\)](#)

Kontakt:

Ralph Harlid, strategisk rådgivare. ralph.harlid@vgregion.se

Mattias Fehling, utvecklingsledare. mattias.fehling@vgregion.se

Alexandra Hellnevi, utvecklingsledare. alexandra.hellnevi@vgregion.se